

1

Saga Mentida

PREMI EDEBÉ DE LITERATURA JUVENIL

MENTIDA

Care Santos

edebé

MENTIDA

PREMI EDEBÉ
DE LITERATURA JUVENIL

CARE SANTOS

MENTIDA

PREMI EDEBÉ
DE LITERATURA JUVENIL

edebé

Novel·la guanyadora del Premi Edebé de Literatura Juvenil,
segons el veredicte del jurat format per: Xavier Brines, Victoria Fernández,
Anna Gasol, Rosa Navarro i Robert Saladrigas.

© Care Santos
www.caresantos.com

© Ed. Cat.: Edebé, 2023
Passeig de Sant Joan Bosco, 62
08017 Barcelona
www.edebe.com

Directora de Publicacions Generals: Reina Duarte
Editora: Elena Valencia
Disseny de coberta i interior: Aurora Iraita
© *Fotografia de coberta:* DepositPhotos
© *Fotografia de l'autora:* Joan Cortadellas Huguet
Maquetació: Baber comunicació, SL

1a edició, novembre 2023

ISBN: 978-84-683-6964-8
Dipòsit legal: B. 13978-2023
Imprès a Espanya
Printed in Spain

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública
o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització
dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO
(Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar
fragments d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 45).

—La vida és un joc, fillet. La vida és un joc que es juga segons les regles.

—Sí, senyor. Ja ho sé que ho és. Ja ho sé.

El vigilant en el camp de sègol

J. D. SALINGER

Segons les estadístiques, en dotze mesos hi va haver més de divuit mil delictes comesos per menors d'edat. Els més freqüents van ser els robatoris: de cotxes, de diners, d'aparells electrònics (sobretot, mòbils). En tota mena de llocs: cotxes, supermercats, al mig del carrer, dins les cases... En total, 9.782.

Entre els lladres joves, els més corrents són els de 17 anys. Els 17 deuen ser una edat complicada. Potser entre els 16 i els 18 la gent s'avorreix. El cas és que, en un any, la policia va detenir més de tres mil lladres de 17 anys. De 14, en canvi, només la meitat: 1.505.

Després dels robatoris, les estadístiques parlen de delictes de lesions: 2.416 menors van acabar a la presó per aquest motiu. «Lesions» és quan et baralles amb un paio, li claves una puntada de peu i li fas mal de debò. Després hi ha les violacions: 267. Bé, la llei en diu «delictes contra la llibertat i la indemnitat sexual».

I així arribem al capdamunt de la llista. Aquí hi ha els assassinats. «Homicidi i les seves formes», diu la llei. Total: 44 condemnes. Poca pena, vaja. D'aquests 44, 43 són nois. L'única noia assassina d'aquell any en tenia 16. Els de 17 tornen a encapçalar el rànquing. En són 20. Assassins de 16 anys també n'hi ha, però no tants: les dades oficials n'assenyalen 13. Tot i això, costen d'imaginar, oi? En el tarot, la carta número 13 és la Mort. També tenim vuit assassins de 15 anys i tres de 14. Només tres de 14. Tres són molt pocs.

Els jutges de menors no volen saber res dels qui encara no han fet els 14. Per sota de 14 ets un marrec, un innocent, un inimputable. Vol dir que facis el que facis no en tens la culpa tu. Ets algú que no sap de què va el món. Algú que no ha tastat el sabor amarg de la vida. Un privilegiat. No existeixes.

Quedem-nos amb això: tres assassins de 14 anys. Tres rars entre els rars. Qualsevol expert us diria: l'assassinat és poc corrent entre els joves criminals, és massa greu, matar no és fàcil, matar vol dir esmerçar-s'hi. Matar és dur, costa, la gent no mor fàcilment. Però de tant en tant passa, és clar. Tot passa, de tant en tant. Som una raça de guillats. Qualsevol de nosaltres és capaç de tot, si es donen les circumstàncies adequades. A la societat han d'existir les fruites podrides perquè les altres, les bones i sanes, se'n puguin allunyar. Respirau tranquils. Els assassins de 14 anys no són la norma.

*Soc una excepció. Una raresa en les estadístiques.
De vegades em pregunto què van fer els altres dos.*

I

SALINGER

1

Els meus pares són un plom. Cada vespre, havent sopat, s'engresquen en tot de discussions sobre temes complicadíssims: els banquers, la crisi, els Estats Units, la seguretat mundial, la delinqüència, la pobresa... Em recorden un debat d'aquells de la tele que no s'acaben mai i que són més avorrits que un concert de flabiol. De debò que no els entenc. No discuteixen mai per res, però poden estar-se hores parlant d'aquestes coses. Mira que en són, d'estrany.

De l'última, no en fa gaire. Al *Telenotícies* acabaven d'emetre unes imatges on es veia un paio ros i alt clavant cops de puny a la cara d'un pobre noi mentre tots dos viatjaven en metro. «Un atac racista sense motiu», van dir. La víctima era oriental, nascut a Mongòlia. L'agressor, el va detenir la policia, i el jutge el va enviar a un centre de menors. A les

imatges no se li veu la cara, perquè la té coberta per una mena de tel transparent. Això és perquè la llei protegeix els delinqüents quan són menors d'edat, em va explicar la mare. El pare va arrufar el nas. Es veu que no hi està d'acord, que es faci així. La mare pensa que els menors bé mereixen una altra oportunitat. La mare diu que als 17 anys, totes les coses poden arreglar-se. El pare li va preguntar de quin bàndol estava, que defensava els delinqüents.

—D'aquest pobre noi, no se'n deu haver ocupat mai ningú. Si ho haguessin fet, sabria distingir el que s'ha de fer i el que no, i no es comportaria d'aquesta manera —va fer ella.

—Au, ves! Un paio de disset sap molt bé el que està bé i el que no, i sap el que es fa. I el pobre noi apallissat, qui el defensa? —va saltar el pare.

—Tothom, és clar —va fer la mare—. La víctima, sempre la defensa tothom! En la nostra societat el que surt més ben parat és el que va de víctima.

Bla bla bla. Com sempre. Una llauna.

Per a la mare, «ocupar-se» de mi —que soc filla única— vol dir tot de coses horroroses: no deixar-me anar a l'escola amb la roba que em ve de gust; atabalar-me amb mil preguntes cada cop que surto; treure'm el mòbil a les deu de la nit amb l'excusa de posar-lo a carregar; no deixar-me connectar mai des del llit (ni els caps de setmana!) o —encara pitjor— no permetre que tingui l'ordinador a la meva habi-

tació. Sí, sí, això és el pitjor: haver de fer els deures a la cuina només perquè ella vol «controlar què faig» quan em connecto a Internet, i haver de suportar que de tant en tant s'estigui dreta al darrere meu i miri la pantalla a veure si faig res que ella no aprovi. Em posa tan nerviosa!

—Què vols que faci, amb la quantitat de treballs que em posen a l'*insti*? —li pregunto, a veure si se n'adona—. A més, ja soc grandeta, mare, sé prou bé quins són els perills d'Internet.

Però res, la mare no es deixa convèncer. És com si no es refiés de mi. Ni tan sols em deixa tenir Internet al mòbil. És increïble! El pare em mira serrant les dents i com si em donés la raó, però ell tampoc no sap què fer per convèncer la mare. Tots dos ho sabem.

Un cop el pare em va dir:

—No és que la mare no es refiï de tu, Xènia. És que a Internet hi ha perills que ara no pots entendre i que ens fan por. A tots dos.

—Jo ja ho sé, quins perills hi ha a Internet! No soc una nena petita.

El pare brandava el cap.

—Ens entendràs millor d'aquí a uns anys —va afegir.

—Em penso que no us entendré mai —vaig remugar jo, i el pare va riure.

Amb el pare és fàcil, riure. Això m'agrada d'ell. Li puc parlar de més coses, perquè no s'esvera tant

com la mare i perquè no em tracta com si tingués deu anys. Al pare no em fa mandra fer-li confidències. Aquell vespre, per exemple, vaig estar a punt d'explicar-li allò del Marcel. Em moria de ganes de fer-ho, de dir-li com estava canviant tot de cop i volta i com me'n sentia, de feliç, d'estranya, de diferent. Feia dies que no pensava en cap altra cosa.

Si li ho hagués dit,estic segura que no m'hauria clavat cap sermó d'aquests típics dels pares. Però ell ho hauria dit a la mare. El pare i la mare sempre s'ho expliquen tot.

Per sort, vaig saber callar.

Per sort?

